

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 ft., félre 6 ft., negyedévre 3 ft.
Előfizetők és hirdetési díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendő be:
 Helyben előfizetni: a szerkesztőségnek, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztény P. kereskedésében.
 Egyes szám ára 5 kr. o. é.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: belső-tordatca szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, I-ső emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorát 6 kr. egyszeri beiktatás után 30 kr. félre.
Hirdetések felvételnek: Helyben: a szerkesztőségnek, a kiadó-hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papír-kereskedésében. Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neuer-Markt 11. sz.), Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mössle officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart.
 Nyiltár sora 20 kr.

Előfizetési felhívás

„KOL. KÖZLÖNY” 1873-iki v. folyamára.

N. t. olvasóink kívánságának eleget téendő, lapunkat már 172. szeptember 1. óta egész nagy iveradjuk ki mindennap. Szerezünk jeles munkatársakat az ország fővárosában, itt Kolvárt és a vidéken, így napról napra érdeesebbé igyekszünk tenni lapunk valameny. rovatát: főzökhözket avatott tollú íróktól, a napi kérdéseket azonnal tárgyaljuk; gondoskodunk szép tárcázokról (m. az év elején megkezdjük jeles tollú, belmunkatársunk Komáromi Ferencz Bánffy Dénes czü valóban érdekes történelmi korrajzát), eredeti táviratokról; ezután is legbővebb hírdőrségi rovatot adunk és semmi érdekes bel- és külügy nem kerül el figyelmünket. Tpasztaljuk az olvasó közönség pártolásiának fokozatos gyarapodását, így csak arra kérjük t. előfizetőinket, méltóztatassanak megrendelésüket lehető gyorsan megtenni.

Előfizetési díj: egész évre 12 ft. o. é.
 félre 6 „ „
 három hónap 3 „ „

A „KOL. KÖZLÖNY” szerkesztősége.

Pártaink állása, feladata.

(Ss.) Lónyay gróf lemondásakor azon hiedelem uralkodott az ellenzék sorai közt, hogy az utóbbi választások folytán megerősödött Deákpart lomladozik; hirdették is ezt mindenféle vátozatban orbi et urbi, meg levén győződve arról, hogy némesak rést lőttek a többség várán, hanem magának az országnek egy része is hozzájuk csatlakozik, sőt sietni fog előtük a kapukat megnyitni, hogy diadallal vonulhassanak a belerőd kényelmesnek látszó helyeire.

Minden másképp történt, az ellenzék reményei nem teljesültek, a többségi párt megosztására segédkező frondeurak sehol sem mutatkoztak; itt-ott talán zörgették a szellemi fegyvereket pro forma, de komoly támadásra senki sem gondolt; az ellenzék pedig ép ezt óhajtotta volna, hogy mint elő nem hívott reserva jelenhessék meg a csatateren s a párt-megrontók háta mögül foglalja el azon posztókat, melyekre 5 éve oly hiába sóvárog. Ámde a magas polcra lépelt államférfi személyes hívei sem valának hajlandók a politikai ellenfélnek lépcsőül szolgálni a kormányrud megragadhatásához, vagy legalább a jelen többség párt-felbomlásához, a mi jelen viszonyaink közepette a közügyekre nagy romlást hozott volna.

Az új pártalakulás elmaradásában a közhasznú munkásság fokozásának lehetősége nyert alapot, a mire csakugyan égető szükség is van; most csak arról lehet a szó, hogy a muló crisis gyors lefolytával az önmagában és a kebelől kikelt kormányban tömörült párt a nemzet árákozásának megfelelően.

A megoldásra váró feladatok jelentékenyek számosság, ezért a célszerű egymásután ták, megállapítása a legelső teendő, enélkül haladni lapunk nem lehet; azonban ez csak a modus procedendi határozván meg, a földolog az lenne, hogy az eddigi sokban félrendszabályok mel-

lőztessenek s a törvényhozás a máris labirinttá vált compromissumok teréről a gyökeres orvoslal eszközölésére törekedjék, állítson fel a kor és állam szükségéből kiindulva sarkpontokat, melyek szerint a függő kérdések mindenkit kielégítőleg, megnyugtatólag oldassanak meg.

A horvát és szerb bonyodalmak elég tanulságot szolgáltatnak arra, hogyha néhol szükség is van az államférfi bársnyakvezetűs simogatására, de a puha mezből is érezetni kell az erélyt, különben fejünkre nő az is, mit maga idejében könnyűszerrel kilehetett volna gyomlálni.

Nálunk például az erdélyi részekben a szászokat elkényeztette az, hogy úgy bántak velök, mint a tojással; ez kapatta vérszemre a másajku tulzókat is, sőt ez eljárásnak nagy része volt abban is, hogy az ellenzék vetése nagyon is kisarjadzott az erdélyrési tösgyökeres magyar elem között. Látták, hogyvan becéztetik azokat, kikről még a mai érettebbkoru ivadéknak is szomorú emlékei vannak, s valljuk be emberföltött kivánnánk ép ezektől, ha azt követelnék, hogy jó képet vágjanak ama jelenet-hez, midőn nem tudták, hogyan terítsenek duzsabb asztalt az absolutismus iménti eszközeinek.

Különösen ezen dolgon kell fordítani; egyforma osztályt kell tenni, s ha a székelynek eszébe sem jut 1848 előtti pártatlan kiváltságolt állását visszakövetelni, másokat sem kell az efféle csecsebecsékkel kínálgatni. Ez által hámas czélt értünk el: a tulkövetelőket rai-solara tanítjuk, a románok iránti jó akaratot tényekkel constatáljuk s a magyar elemet megnyugtadjuk, megnyerjük, kimutatván azt, hogy a magyar törvényhozás és kormány nem hajlando kiesinyes ambíciók kielégítéséért az unió kapesait lazítani, a jogállam fentartó erőit zsiabbasztani.

Elismerjük, hogy a parlament tanácskozási rendjének szabályozása: sok tett, a sok szó helyett, — magának a törvényhozó factoroknak reformja, az ország integritásának megszilárdítása, a soldatesca elem minél jobban háttérbe szorítása, a közigazgatás és igazságszolgáltatás tapasztalt hiányainak pótlása, a törvényhatóságok czélszerűbb beosztása, nagyobb városainkban az állami rendőrség behozatala, mind fontos feladatok; azt sem tagadjuk, hogy pénzügyi politikánk, az ország hitele, az adóügy, szóval: államháztartásunk gyökeres reformja sok mélyreható és tapintatos intézkedést sürget — hanem azért még is azt véljük, hogy az erdélyi részeket illető reformok sehogy sem tartozhatnak a második sorba, már csak azért is, mert kiválóan az ország integritását édeklik s a fenn elősorolt reform-szükségeket ugy a közigazdászati fejlődés, mint a politikai intézmények korszerű átalakítása szempontjából mi jobban érezzük, kevésbbé nélkülözhetjük, mint véreink amott a Királyhágón tul, s így az orvoslal is kevésbbé halogatható; itt nálunk gazdaszat, ipar, kereskedelem inkább magányli a hitel és közlekedési eszközök hiánya voltát, — szegényebbek levén, az adóreform égetőbb szükség s a közigazgatás és igazságszolgáltatás hiányai is inkább sujtanak, de mindezeknél inkább káros reánk nézve a politikai intézmények ingó volta, miután évek óta kerülgetve látjuk azt, minek már régóta el kell vala intéznie; ezért kérjük és várjuk a törvényhozástól és kormánytól, hogy a mi bajainkat a napirend élére tűzi s bölcs tapintattal, de egyszersmind erős kézzel meg is oldja, oldatja.

A magyar országgyűlés működése.

(A „Reform” után.)

A jelen országgyűlés alatt, melyet 3 felső szept. 2-ára hívott össze, a képviselőház szept. 3-kától decz. 23-áig 60 ülést tartott. Az ülések, a melyek rendesen reggel 10 óra 30 perckor kezdődtek és délután 2 órán tul nem igen terjedtek, összesen 148 órát és 45 percznyi időt vettek igénybe. Nem resteltük a fáradságot és kiszámoltuk, hogy mennyit esik ebből az időből a képviselőház egynemely tagjának fölszólalásaira, és hogy ez urak hányszor szóltak. Számításunk eredménye, a melynek hitelességéről a gyorsírói „Napló”-ból meggyőződhetni, a következő: Szlavy J. miniszterelnök az egész idő alatt hétszer szólt, még pedig összesen 65 perczig. Helfy Ignácznak, a ki 9-szer beszélt, már ennél sokkal több idő, t. i. 183 percz kellett Tóth Vilmos belügyminiszter egészben 17-szer szólt, egyszer 60 perczig a többszer együttvéve 109 perczig, összesen 169 perczig; tehát a miniszter, kinek egy fontos törvényjavaslatát is tárgyalta az ülésszakban (a fővárosok rendezéséről) és a ki még egyszer annyiszor volt kénytelen fölszólalni, mint a hányszor szólt Helfy, kevesebb idővel érte be, mint ez. Ghyozy Kálmán 16-szor szólt, egyszer 50 és egyszer 45 perczig, a többszer együtt véve 27 perczig, összesen 122 perczig s így 61 perczozel kevesebbet beszélt, mint Helfy. Tisza Kálmán 23-szor szólt, egyszer 50, egyszer 105 perczig, a többszer együtt véve 185, összesen 340 perczig. Kerkapoly Károly pénzügyminiszter 17-szer szólt, egyszer 65, egyszer 50, a többszer 173, összesen 258 perczig. Nunc venio ad fortissimos viros. Madarász József 46-szor szólt, még pedig 353 perczig. Simonyi Ernő, a ki folytonosan gyengélkedett és már jó ideje Olaszországba utazott, 16-szor emelt szót, egyszer beszélt 50, egyszer 80, egyszer 95, egyszer 165 perczig, a többszer együtt véve 95, összesen 485 perczig. Mig tehát Ghyozy, Kerkapoly és Szlavy együttvéve 40-szer szóltak, Madarász József egymaga 46-szor szólt és fölszólalásai épen annyi időt vettek igénybe, mint Ghyozy, Tóth Vilmos és Szlavy beszédei együttvéve. Ha pedig a 149 órából, a mikor a ház ülésezett, 29 órát számunk a különböző irományok fölölvasásának, a névszerinti szavazásoknak, elnöki enunuciációknak stb. stb. és föltesszük, hogy a házban találkozik még 14 Simonyi Ernő, akkor a többi 400 képviselőre egyetleeny szó se jutott volt.

Áttérünk már most a lefolyt négy hónap eredményére.

Az orsz. gyűlés mindkét háza elintézte a következő 23. törvényjavaslatot, a melyek már szentesítve és kirdelve vannak: a m. kir. Ludovika akademia föllállításáról; a m. k. Ludovika akademia épületének átalakítására, fölszerelésére és az intézet 1872. évi föntartására szükséges összegek fedezéséről; a honvédszólaljuk szaporításáról; a Portugaliával kötött kereskedelmi és hajózási szerződésről; a hajóépítés és fölszerelésre szükséges tárgyak vámentes hehozataláról; az oszt. m. Lloyd gőzhajózási vállalatnál a tengeri postaszolgálat iránt kötött szerződésről; az 1873. évi bécsi világkiállításra kiállítandó tárgyak ideiglenes oltalmáról; a kolozsvári k. tudományegyetemről; a kolozsári kir. tudományegyetem föllállítására és 1872. évi föntartására kellő póthitelről; a Győrön Sopronon át Ebeufort irányában az ország határáig vezetendő 1. rendű gőzmozdonyvasut kiépítéséről; a sopron-pozsony-lundenburg-vágvölgyi 1-ső rendű gőzmozdonyvasut kiépítéséről; a vojtek-német-borsányi 2. rendű vasut kiépítéséről; a közös pénzügyminiszter által 1870-ben létesített előlegezési hitel-műveletek költségeinek fődözéséről; a 1869. évi

közösügyi költségekre Magyarország által még pótlólag fizetendő összeg fődözéséről; a közös hadügyminiszternek 1871-re engedélyezett 300,000 forint póthitel Magyarországára eső részének fődözéséről; Buda-Pest főváros törvényhatóságára alakításáról és szervezéséről; a m. kerona országaira eső hadjuttaléknak, a határvidék egy részének polgarosítása folytán, megállapításáról, illetőleg az 1872. III. t. cz. módosításáról; a magyar sorhadi csapatok és tengerészethez 1873-ban kiállítandó ujoncz és póttartaléki jutalékok megajánlásáról; a m. állam területén kiegészítendő lovasezredek fölemelt békeállományának fődözéséről; a pénzügyekre vonatkozó törv. érvényben hagyásáról és a pénzügyi föntörvényszék megszüntetéséről; a buda-pesti kereskedelmi és vállótörvényszék bírói személyzetének szaporításáról; az 1873. évi első évnegyedben viselendő közterhekről és fedezendő kiadásokról; 54 millió ezüst forint névértékű államkölcsön fölvételéről.

Az orsz. gyűlés mindkét háza elintézte a következő két törvényjavaslatot, a melyek már szentesítve és kirdelve vannak: a m. kir. Ludovika akademia föllállításáról; a m. k. Ludovika akademia épületének átalakítására, fölszerelésére és az intézet 1872. évi föntartására szükséges összegek fedezéséről; a honvédszólaljuk szaporításáról; a Portugaliával kötött kereskedelmi és hajózási szerződésről; a hajóépítés és fölszerelésre szükséges tárgyak vámentes hehozataláról; az oszt. m. Lloyd gőzhajózási vállalatnál a tengeri postaszolgálat iránt kötött szerződésről; az 1873. évi bécsi világkiállításra kiállítandó tárgyak ideiglenes oltalmáról; a kolozsvári k. tudományegyetemről; a kolozsári kir. tudományegyetem föllállítására és 1872. évi föntartására kellő póthitelről; a Győrön Sopronon át Ebeufort irányában az ország határáig vezetendő 1. rendű gőzmozdonyvasut kiépítéséről; a sopron-pozsony-lundenburg-vágvölgyi 1-ső rendű gőzmozdonyvasut kiépítéséről; a vojtek-német-borsányi 2. rendű vasut kiépítéséről; a közös pénzügyminiszter által 1870-ben létesített előlegezési hitel-műveletek költségeinek fődözéséről; a 1869. évi

A kormány még a következő tíz törvényjavaslatot terjesztette a képviselőház elé, a melyek még nem vétettek tárgyalás alá: a Ferencz csatorna, az 1870. XXXIV. t. cz.-ben foglalt engedélykormányának módosításáról; 3 felső udvartartási költségeinek fődözéséről; az ország szt. koronája egyik őrenek megválasztásáról; Nagy-Kikinda-Pánosova közt tervezett vasut föllépítéséről és a sz. cs. k. államvaspálya vácz-márcshegyi vonalán a 2. vágány előállítása s a forgalmi eszközök szaporításáról; a kiszolgált állatok további alkalmazásáról; a hadsereg és honvédség löszükségletének fődözéséről mozgósítás esetében; az általános védkötelesség elleni vissza lések megakadályozásáról és megbüntetéséről; a honvédség évenkénti fegyvergyakorlati tartamának megváltoztatásáról, illetőleg az 1868. XLI. t. cz. 14 §-ának módosításáról; a m. határvidéki törvénykezés ujja szervezése folytán felmerült költségek fődözésére szükséges póthitelről; az 1872. VII. t. cz. A) XX. és B) X. fejezetei némely czimoi és rovatainál tett tulkiadások fődözéséről; a kataszteri fölmérésről.

Lónyay volt miniszterelnök bejelentette a következő két törvényjavaslatot, a melyek azonban még mindeddig nincsenek a ház elő terjesztve: a tanuló ifjuság katonai és fegyvergyakorlatáról és a katonai bíróságokról.

Egyes képviselők beadtak négy törvényjavaslatot, a melyek közül a képviselőház még egyet se tárgyalta. Buda Sándor a Kővárvidék részére Nagy-Somkúton föllállítandó kir. törvényszékéről; Horváth Gyula a Dicső-Szt.-Mártonban föllállítandó kir. törvényszékéről; Podmaniczky Frigyes b. a hírlapbiztosíték megszüntetéséről és az 1868. XLIV. t. cz. 395 és 399. §§. módosításáról.

Ezeket kívül a pénzügyminiszter a képviselőház elé terjesztette: a vasuti költségekre az 1871 évi állapotáról szóló jelentést és az 1873. évi államköltségvetésének előirányzatát; a közoktatásügyi miniszter jelentését a közoktatás állapotáról az 1872. évre és Lónyay volt miniszterrel az 1871. évi államzárszámadásokat.

Öröklő indítványt adtak be huszat; el van intézve 18; függőben maradt 2.

Határozati javaslatot beadtak 19-et; el van intézve 12; függőben maradt 7.

A beadott interpellációk száma 50; el van intézve 23, függőben maradt 27. Hogy milyennek az idő Magyarországon, azt a legvilágosab-

ban mutatja az interpellációk óriási nagy száma. Bátran állíthatni, hogy csak elvértve van köztük olyan, a melyet valóban főnforgó szükség érzetéből hoznak fel; legnagyobb részük arra való, hogy a beadó obscurus nevével foglalkozzék egy ideig az ország. Más parlamentekben hallatlan az a botrányos visszaélés, a mely e részben nálunk honos, és a melynél fogva pl. az 1869—1872. országgyűlésen a beadott interpellációk száma 517-re ment.

Az állandó pénzügyi bizottság általános jelentése az 1873-ik évi államköltségvetés tárgyában.

(Folytatás.)
Ezen kívül nevezetesebb munkálatok, és főbb nagy költségbe kerülő befektetések, mutatkoztak kívánatosaknak és szükségesekeknek.

Ezen költségek természeténél fogva a folyó jövedelmekből nem voltak fedezhetők, az állam tökéleteslete egyfelől az államkölcsönökből befolyó összegek másfelől szolgáltattak ezen kiadások fedezésének forrásait.

Sok történt 1868. év óta e téren minden irányban.

A rendkívüli kiadások azon tételein kívül, melyek nem képeznek beruházásokat, hanem más okokkal soroltattak a rendkívüli szükségletbe a tisztán gyümölcsöző befektetések természetével bíró tételek nagy összegeket képviselnek.

Összesen rendkívüli szükséglet czimén:
1868-ban előirányoztatott 29.401,800 ft
1869-ben " 33.761,206 "
1870-ben " 44.219,803 "
1871-ben " 56.868,606 "
összesen: 164.381,417 "

1872-ben " 70.049,676 "
1873-ban a hitelmaradványok nélkül a pénzügyi bizottság javaslata szerint 42.895,555 "

E szerint az:
1871. évi előirányoztatott 164.381,417 "
1872-ben " 70.049,676 "
összesen: 234.431,093 "

Az 1871-ig előirányozott összegből tényleg kiadatott 140.723,000 "
Valóságos hasznos és gyümölcsöző beruházási beruházást képeznek az 1871-ig előirányozott kiadásokból 146.750,368 "
de sokkal érdekesebb és tanulságosabb kiemelni a való-

ságos eredményeket az 1871-ig kiadott összegből 73.448,501 "
az 1872-ben előirányozott 44.417,487 "
összesen: 123.865,988 "
Ezen összegből államvasutakra 1871-ig fordított 54.389,236 ft
1872. évi költségvetésben

felvétel 27.429,057 "
Ezenkívül gőmőri vasutakra 4.000,000 "
Vasutakra összesen 85.818,293 "

Egyéb hasznos és gyümölcsöző beruházásokra
1871-ig fordított 23.059,265 "
1872-ben felvétel 12.988,430 "
Összesen 36.047,695 "

Ezen hasznos és gyümölcsöző beruházásokból:
Mindennemű építkezésekre, vám, postaház
Ezenkívül az összes rendkívüli kiadásokból 1871-ig fordított:

Vízépítésre 2.463,545 "
Utépítésre 3.643,716 "
Távirádákra 1.208,917 "
Honvédség felszerelésére 14.075,017 "
1872-ben felvétel 18.062,795 "
Vízépítésre 2.195,530 "
Utépítésre 1.421,043 "
Távirádákra 234,000 "
Honvédség felszerelésére 2.252,060 "
6.102,633 "

Vasúti kamatbiztosítási előleg czimén kiadatott a vasúti lársulatoknak 1872 szeptember végeig 14.412,792 és ezen összeg az év végeig valószínűleg kerekében 18.000,000 ft-ra fog emelkedni, 1868-tól 1871-ig a fentebbiek szerint tehát tényleg kiadatott és 1872-be felvétel az előirányzatba:

Államvasutak építésére
Egyéb beruházásokra
Ezenkívül a vasúti kamatbiztosításra 1872-ig kiadatott
A vízépítés, utépítés, honvédség felszerelés, távirádák építés
(Ezen kívül közös költségekre és egyéb rendkívüli kiadásokra együtt
1868-tól — 1871-ig kiadatott és 1872-re felvétel 41.550,402 ft)
Ezen fent részletesen elősorolt beruházásokat képező kiadások fedezésére fordítottak 1868-tól 1871-ig tényleg és utalványoztatott 1872-re a következő rendkívüli bevételek — kihagyva a közös aktívákban befolyt összegeket, — valamint a kiadások sommázaiból kihagyattak a közös költségek.

1868 1869 1870 1871 1872
Ingó államvagyon értékesítéséből 985,298 345,145 747,488 2.150,917 2.000,000 = 6.278,846
Vasúti kölcsönből 9.777,904 17.047,429 14.501,479 15.438,451 15.589,166 = 71.840,919
gőmőri " 3.000,000 = 3.000,000
30 millió " 18.083,399 = 18.083,399
sorsolási " 6.677,610 193,157 2.060,000 = 8.924,762
egyéb rendkívüli bevételekből 0.447,000 2.134,000 2.569,000 5.901,433 5.994,441 = 25.245,870
20.099,202 14.526,574 24.440,077 23.654,450 45.917,006

Ezeneken kívül, a mint a bizottság fentebb az 1868-tól 1871-ig terjedő 4 évi pénzügyi eredményekre vonatkozólag részletesen előadta, felhasználtattak az állam egyéb előirányzatán kívüli bevételei és így a pénztárkészletek, inségi kölcsönből és függő adósságból befolyt összegek is, 1871 összesen 25.448,403 forint erejéig.

nyos trónjába, midőn a sátor függönyajtói megnyílnak és belép a bejelentett főúr.

Bánffy Dénes közép törmetű, széles vállú, karcsú, daliás alak, alig harmincz éves. Szabályos arczvonásait a fiatalág úde színével, a setét kis göndör, szakáll s finom pődrött bajusz férfiasan érdekessé teszik. Gesztenye barna fürtjei fényes csigákban hullámanak vállain. Ragyogó szemek átható tekintetében nemes szenvedélyek tüze ég s a méltóság, mely heves mozdulatait, úgy, mint többnyire éles szavait jellegzi, a ráhatás, mely alakján és egész lényén előmlik, sok önbizalmat s nem kevesebb önbecszeretet tanúsítanak.

Ölözete setét bíbor dolmány, arany sinorzzal és nagy rubin gombokkal, mellén gyémánttal kirakott arany kereszt, oldalán szintén kereszt markolatú drága kövekkel ékített kurtka, diszkard ragyog, mindkettőt, mint Kemény János meghatalmazottja, tavalyi 1661-ik évben I-ső Leopold császártól kitüntetés és kegy jeléül nyerte. Midőn a sátor nyílásában megjelen, keresztentollas kalpagját leemeli, a mellén logó gazdag arany vitészketést urias hanyagsággal fél vállára veti, a trón elé lép s hátra szögve hordani szokott fejét mélyen meghajtva, tisztelettel és határozott érzéshangon szól:

— Tekintvén édes hazámnak mindeneknél előbb való nyugalomát, tekintvén nagyságodnak igaz, jó indulatból származott atyafi szeretetét, miszerint erős hittel való ígéretet től, személyes kihallgatásom és a Kemény Jánostól nyert javadalmaknak megtarthatása iránt, ime, fejet hajtok édes hazámnak a nagyságod személyében képviselt törvényes főhatalma előtt, megjelentem s hódolatteljesen lábai elé rakván Beszváry, Somlyó és Szamosújvár külsőit, eszedem, fogadna vissza magas kegyelmébe s adományozná vissza ősi és szerzett javadalmait, czimeimet és tisztségeimet!

— Kedves sógorom és atyámfia tekintetes Bánffy Dénes uram!... felett Apaffi szilárd hangjának zengetése kerekességével — minden megtérő hazafi számolhat atyai kegyelmemre és jó indulatomra, annyival inkább kegyelmem, kit vérségi kötelek csatolnak személyemhez; hódolatát a haza nevében elfogadom és számolok érlely, hű és bátor támogatására. Igaz igyekezettel fogok azon lenni,

telekvétel, közoktatási épület és honvéd laktanyák gazdasági és az államvagyonba, jószágokba erdőbe és bányákba történő beruházásokra 1868-tól 1871-ig fordított 10.896,293 ft
1872-ben előirányozott 10.420,438 "
Van 19.746,010 "
Birtokszerzésre fordított 5,208,208 "

1868-tól 1871-ig Gödöllő Kisbér, Fogaras egyrésze Görgény Horvát Toldy-féle birtokokra 1872-ben Fogaras megváltására 297.992 "
Ezenfelül megváltott az Eszterházi képtár 1.300,000 "
Duna-szabályozásra és a lánchozidnak vételére fordított 1871-ig 8.924,762 "
és pedig 1868 1869 1870 1871

268,816 102,473 499,866 337,761
4,757,858 5,361,160 6,955,098

87.680,811 ft
36.047,695 "
18.000,000 "
27.493,768 "
41.550,402 ft)
1868-tól 1871-ig kiadatott és 1872-re felvétel 41.550,402 ft)
Ezen fent részletesen elősorolt beruházásokat képező kiadások fedezésére fordítottak 1868-tól 1871-ig tényleg és utalványoztatott 1872-re a következő rendkívüli bevételek — kihagyva a közös aktívákban befolyt összegeket, — valamint a kiadások sommázaiból kihagyattak a közös költségek.

1868 1869 1870 1871 1872
Ingó államvagyon értékesítéséből 985,298 345,145 747,488 2.150,917 2.000,000 = 6.278,846
Vasúti kölcsönből 9.777,904 17.047,429 14.501,479 15.438,451 15.589,166 = 71.840,919
gőmőri " 3.000,000 = 3.000,000
30 millió " 18.083,399 = 18.083,399
sorsolási " 6.677,610 193,157 2.060,000 = 8.924,762
egyéb rendkívüli bevételekből 0.447,000 2.134,000 2.569,000 5.901,433 5.994,441 = 25.245,870
20.099,202 14.526,574 24.440,077 23.654,450 45.917,006

Ezeneken kívül, a mint a bizottság fentebb az 1868-tól 1871-ig terjedő 4 évi pénzügyi eredményekre vonatkozólag részletesen előadta, felhasználtattak az állam egyéb előirányzatán kívüli bevételei és így a pénztárkészletek, inségi kölcsönből és függő adósságból befolyt összegek is, 1871 összesen 25.448,403 forint erejéig.

hogy a néhány hónap előtt hozott XVII. articlust az országgyűlés megszüntesse és hogy annak folytán kegyelmem minden javadalmait, régi czimét és tisztségeit kezeimből visszanyerhesse!

— Eljen a fejedelem! eljen Bánffy Dénes, hangoztatták a körben álló urak tiszteletteljesen.

Apaffi pedig alig várta, hogy a szertartásos díkezőt végezze, azonnal kijelentette, hogy a kihallgatásnak vége van, s midőn a janácsurak visszavonulának, leszállt emelvényéről, lerántotta süvegét izzó homlokáról Bánffy Déneshez rohant és átölelte őt.

— Isten nagyságodat sokáig éltesse, gyarpitsa hatalmát, diadalmát, szívemből kívánom — szólt Bánffy elragadtatva a jó fogadtatás fölött s kis szünet múlva nekihevíltlen folytatta: — Legyen nyugodt nagyságod, hű szolgálj, leszek hazámnak, nemzetemnek s mostani bődolgtalan állapotjának jobb karba hozatala végett megteszem mind azt, mi gyenge erőmtől kitelik.

— Ugy legyen!... amn!... yágot közbe Apaffi Mihály keneteljes hangon.

— A hódolattásoknak állunk majd elébe, ősi birtokaim a határszéleken eküsznek, váraim nincsenek rossz állapotban, de álátom azokat még jobban őrséggel, mert úgy segélyen semmi kedvem a török adófizetőjének lenni. Ez a hitetlen faj mióta Váradat bevette, végheyleknek nincsenek bátorságban többé. Rabló kalandorjai béke idején is mindigre nyugtalanítanak bennünket.

— De mi ne szegjük meg a békét — jegyezte meg Apaffi komoly és oktató hangon — és respectáljuk a Porta suzerenitását; azonban ha határainkban kalandorok garázdálkodnak, azoknak amőre orrukra koppanthatunk és visszakergethetjük.

— Igen orrukra koppanthatunk! — kiáltott fel Bánffy elragadtatással — lesz is rá, alkalmunk elég! higye el nagyságod, alig várom, hogy szembe álljak ismét a hitetlen kutyafejű fajjal... tegnap vettem tudósítást, hogy Bánffyhunyadon egy csapat tatárlovasság gázolt kész takarmányomban s a jobbágyokat a váradi pasa parancsával zaklatta adóért... azt sem tudja már a szegény nép, hogy hová tartozik adóval.

Nyilatkozat.

Alóliartak nem tartják szükségesnek, hogy hosszas indoklással éljenek akkor, midőn a szász egyetem hírhedt 12 pontja ellen a nyilvánosság előtt nyilatkozni sietnek. Azt, mit a magyar királyság minden hazafias érzelmű nemzete elítélt; mely ellen az összes magyar sajtó — pártkülömbőség nélkül — felszólalt: a szászvárosi magyarság miként fogadhatná el nyugodt lelkiismerettel?

Azon szomorú helyzetbe jutottunk, hogy a szász universitás gyűlése küldött egyik képviselőnk ama pontokat elfogadta, aláírta. Mi vezette őt e hazafiatlanságra? szápoljon erről az ő lelke!

Mi a szászvárosi magyarság nevében szent kötelességünknek ismerjük, hogy e nyilatkozatunkban egyszersmind képviselőnk eljárását is rosztaljuk; és a nagy közönség előtt határozottan tiltakozunk, mintha a képviselő ur a 12 pont aláírása által saját meggyőződésünknek és hazafiasságunknak akart volna kifejezés adni.

Amit tett, azt a mi nevünkben is, de nem óhajunk, nem akarunk szerint tette. Mert egyikünk sem akarja nem óhajítja, hogy továbbra is szász uraimék különleges politikája, anyagi fejlődésünket, nemzeti szabadságunkat korlátozó kényuralma alatt nyögjünk. Már pedig a szebeni híres pontok e politikát és kényuralmat törekszenek városunk és székiünkben ezután is biztosítani, fentartani.

Épen azért nyilvánosan tiltakozunk szász atyáink hazafiatlan törekései ellen.

S egyszersmind egész készséggel sorakozunk a „Nemere-párt” — az egyenlőség, testvérség és szabadság hívei sorába, innepélyes óvást akarunk illetékes helyre felterjeszteni az ismeretes 12 pont ellen.

Szászváros, decz. 31. 1872.

Több magyar polgár.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, jan. 3-án.

— T. olvasóinkat térjük, méltóztassanak az előfizetéseket mielőbb beküldeni, különben kiadó-hivatalunk szokott pontossága mellett is, a lap megküldésében fennakadás történhetik.

— Jó ötlet. Tegnap, az utcásarkokon következő felhívás vonta magra a közfigyelmet: Figyelmeztetés mindenkinél! Ma reggel 9 órától egész éjjeli 12 óráig a „Grand kavéház”-ban rendkívüli dolgok fognak történni! Szabad bemenet mindenkinél; Kornheisser, bérli. Hogy ennek folytán igen népes volt a kavéház egész napon át, el lehet képzelni; az emberek siettek a nagy dolgokat látni, pedig a derék bérli tüzöldnk javára engedvén át kavéházának egy napi bevételét, csak e végből csinálta az eredeti reclameot.

— A jégspört megkedveltetése végett, a korcsolyázó-egylet tagjai minden vasárnap katonai

— Irok a váradi pasának... szólt közbe Apaffy s a fölhevült Bánffyt meggyugtanni igyekezett.

— Am legyen — szólt Bánffy — elvárom az eredményt... de nagyságodhoz nekem is van kérés! —

— Apaffi unni kezdte sógori hangos beszédét és heveskedését annyival inkább, mert a függönyök mögött leskelődő török kék ellen nem volt biztonságban s úgy tetszett neki, mintha e pillanatban is a meglebbent függöny nyílásán keresztül török turbán — és handzsáron akadt volna meg tekintete, mindazonáltal előre bocsátván, hogy öcsém-uram a lehető mérséklettel beszéljen, föl-szólitotta őt kérésének előadására; de Bánffynak furfangos egy óhajása vala, kérte ugyanis, miszerint a nagyságos sógor ur bizalmasan tudatná véle nevét azon kémnek, ki elfogdosta és kiadta leveleit, melyeket ő folyó év februárius havában a bethleni várból párhíveithez, valamint Szeleposnyai és Lobkovitz bécsi jó ismerőjéhez írt és elküldendő vala.

Apaffinak önkénytelenül setét ranczak vonultak össze homlokán. Ama levelek esetélyebb bünt, mint hazaárulást nem tartalmaztak, mert azok által Bánffy Dénes uram a hazai elfoglalt erőkben a német őrség szaporítását sürgette, a helyett, hogy a Nagyságosónál e bukkot ügyről előlálván, azoknak kiürítését szorgalmazta volna. Nem is késett a jó Apaffi Mihály következőleg felelni:

— Öcsém-uram, a multakra fátyolt vetettünk, s ha azt várja kegyelmed, hogy az országgyűlés is úgy vélekedjék mint én, hogy az én keblemben folgerjedi rokoni szeretet és jó indulatot viszhangra találjon, akkor ne fűrkéssze és ne elevenitse föl kegyelmed a mult történetét, és mult dolokért ne kíváncsion senkin boszút állani... Isten velünk; szívesen látom ebédre!...

Apaffinak határozott nyilatkozatán s egész kifejezésében oly méltóságteljes komolyság honolt, miszerint Bánffy hasztalannak tartotta elutalt lovabb faggatozni... bizalmas beszédnek polarozás közben van helye, gondolta magában s megköszönvén a meghívást, s fejét meghajtva, sarkat fordult és távozott.

(Folyt. köv.)

TÁRCZA.

„BÁNFFY DÉNES”

(korrajz két kötetben).

Irta Komáromy Ferencz.

Első kötet.

I.

A bíbor terhel.

A mondottak jellemzéseül meg kell említenem azt is, hogy midőn Ali baba Apaffy Mihályt Kis-Selykre magához hívatta s őriztette, hogy meg ne szökökék a fejedelemiség elől s a jámbor Apaffi meglepetődznék, hogy ő nem tartozik a főnemességhez, Ali baba a haragra lobbanva szólt: „a pártosak! a hitszegők! mindennap nyakunkon ülnek ok a fejedelemiségről, de nekünk becsületés ember kell... nekünk te kellesz s hasztalan szabadkozol a Padiisah urrá tesz, fejedelemnek kell lenned s punctum.”

Térjünk vissza tehát Apaffi Mihályhoz.

A sátor beljének, két osztálya van: előszoba és audienciás nagy terem, mely utóbbinak háttérét fejedelmi és harci jelvények ékítik, ott áll emelvényen a magas hátú bársonyos karszék sárga és kék csíku redőkkel s menyezettél, melynek tetejére Erdély czimere van tűzve. Apaffi Mihály gazdagon aranyozott zöld bársony mentében, fején hermelin prémes kolságos süveggel a karszékben ül. Apaffi István, Csáki László, Nalácz, Daczó és Csőrei uraimék állanak körötte.

A juniusi hó napok egyikének délelőtti tizenegy órája közelget, s Apaffit a korán reggel kezdett kihallgatások nagyon kimerítették, midőn a szolgálaton álló testőrök egyike Bánffy Dénest jelenti.

— Nem halaszthatom holnapra — szólt Apaffi s alig van annyi ideje, hogy lelkendezve homlokát törölgesse s vissza helyezkedjék bárso-

zenei igényeinek csúszkálnak, így a nagyközönség, amely nem vesz részt a köröslyezésben, élvezettel tölti el ezt az időt.

A kolozsvári m. kir. járásbíróházhoz, dec. 1872. összesen 17,972 ügydarab adatott be.

Hymen. Dr. Hóman Ottó, bölcsészeti tanár a kolozsvári m. kir. egyetemen a napokig vezette oltárhoz Pesten a b. j. Darány Biri passzonyt. Áldást a szép frigyre!

Műsorozata az egyetemi román fiatalok által, egy kolozsvári román leányiskola javára hó 12-én adandó dal- és énekestélynek: 1.) Megnyitó beszéd (a b. elnök Lszák Pomilius joghallgató, 2.) „Hazám szépsége” költemény, készítette ez alkalomra s szavalja: Scdoru bölcsészethallgató, 3.) „egy dallam” előlőva a rom. ifj. énekkara által, 4.) „Értekezés” taja Turku János joghallgató által, 5.) „Vitéz Sildan” szini-monolog Alexandritól, szavalja: Critea Demeter, bölcsész, 6.) „dallam”, előlőva a ifj. énekkara által, 7.) „Sentinela” költemény Alexandritól, szavalja: Otyán Vazul joghallgató, 8.) „dallam” az énekkar által, 9.) „Zárbeszéd”, taja Lszák Pomilius b. elnök és joghallgató. Végül az egészét egy kedélyes és csinos táncszínpad fogja berekeszteni. A helyi és közel vidéki ománóság figyelmébe ajánljuk e jólékony czélú előadást.

A kolozsvári iparos egylet alap-szabályai 28-ik §. értelmében közgyűlését folyó év január hó 5-én délután 3 órakor nyitja meg. tagjai: a. az összes tagok számba vétele b. az igazgatóválasztmány megválasztása. c. A farsaigon rendezendő táncszívműsorok iránti előleges intézkedés. d. Határozás az igazgatóválasztmánytól előterjesztett fontosabb indítványok és egyesek javaslatai felett. — Miről az érdekelt t. tagok oly tájékoztatást kívánnak, az illetőnek. Az igazgató választmány nevében: Szabó Károly egyll. jegyző.

Bécsben Mária Theresia emlékére szobrot állíttatnak fel.

A bécsi világkiállítási palota f. hó 1-én koszorú- és zászlókkal volt feldíszítve; miután a kőműves munka már be van végezve, a munkások ez alkalomból ünnepélyes lakmározást rendeztek.

A „Magyarország és a nagyvilág” című újságon szerkesztett szépirodalmi lapunk, jövő évi második jutalomképűl Matejko, Báthori István-ját adja; a lemosolthatási engedélyt közelebből nyerte meg a művésztl.

A horvát szlapon határőrvidék területén 1872. jan. 1-től okt. 1-ig tartott vadászatok eredménye, elejtetett: 12 medve, 120 vén 38 fiatal farkas, 809 róka, 379 nyest, és 90 ad macska. A ragadozók elejtéséért 1607 frtot íztettek az illetőknek.

A kolmári színházban nemrég övetkező intermezzo szakitotta félbe az előadást, pen német drámát adtak elő. A fiatal első-széplmes, miután már minden segélyforrása kiapadt, gy zsidó uzorásnak akarja óráját eladni, de ez em hajlandó a vásárra, mire így kiált fel: „Vegye em órámat, ez utolsó segélyem, anyámtól kapm.” — E szavaknál egy hallgató közbevetve illja: „Nem igaz! Az órád Franciaországán lopta d!” Erre viharos tetszésnyilatkozat a neziák részéről, a németek szokásuk szerint fenek, tettelegességekre megy a dolog, a függőnyt resztlik, s a színház mai napig be van zárva.

Uj párisi iparág. Egy gilisztáarus izsban azzal díszeszközik, hogy évenként 30—40 líó férget ad el horoghalászatra; s ez üzlet éven-t 2100 tallér tiszta jövedelmet hoz be.

Uj gyógyforrás. Helmstedtben közelebből egy kénsavas ásványforrást fedeztek fel, y kitűnő gyógyerővel bír sápkorban és vértéségekkal összekötött női betegségekben.

Jámbor óha j. Egy bécsi virágkeresésbe mindenszentek előtti napon egy nő lép be, laszja a legutóbb, elhervadt és legpiszkosabb zort, kifizeti s így szor: Ily koszorut már két óta keresek, ezt most férjem sírjára viszem; — en eleget boszantott, boszankodjék most ő sírjában is: „Amennyi róza ajámbor virágja”

Az am. egyesült államok 1871-nyugdíjra kiadtak 30.149,340 dollárt; 1873-nyugdíjak összege 30,480,000 dollárra szallott.

Majom, mint öngyilkos. A párisi de plantes-ban nemrég valamelyik kukta majomnak rákot adott, mely olóival beleka-majom orába. Utóbbi kétségbeesetten erőlt, hogy a kellemetlen orrdíztől megszabadul-e miután sehogy sem boldogult a legmagasbólról fejével felelő a kalit padlozatára ug-azonnal nyakkát szegte. A vigyázatlan kuktát k.

Régi adoma. Midőn Talleyrandnak ték, hogy Villemesant meghalt, felkiáltott: miokból tette? Villemesant sohasem tett miokból.

A híres amerikai színész Torresswin 67 éves korában New-Yorkban

Ez is iparág. Közelebből kis fia állott a londoni rendőrség előtt valami vétség miatt. „Miféle mesterséget űz apád?” kérde a rendőrtiszt. „Rémtörténeteket ír az újságok számára,” volt a felelet.

Utczai comedia. Szánakozást keltő gymnastikát mutatgat Kolozsvár utczáin egy vándor comediás csapat, a csipős hidegben úgy kinlődnak szegények, hogy az, kinek könyörülő szív dobog keblében, siet nekik pár fillért dobni.

Londonban és külvárosaiban összesen 1135 hirdap és folyóirat jelenik meg; van 938 hirdapárus, 124 hirdetményiroda, 630 könyvkereskedő és 377 kiadó; további 66 könyvtár, 381 könyvközlő, 1030 nyomda, melyekben 17 ezer 500 szedő és segédmunkás van elfoglalva.

Furcsa levélczim. Nemrég a gyulai postára következő című levelet adtak fel: „Csik Mihály fiamnak, isten áldja meg Simand városában, kinek atyja ezt küldi, Csik András Gyula várossából és ezen levelét sürű könyvekkel ajánlja, Csik Mihály látogassa meg, ki fia Simand városában, hogy az isten áldja meg bérmentve, mert Csik András vagyok Gyula várossában.”

Valamelyik német hatóság egy nyomozó levelében következő passzus is fordul elő: „A szökevény beszél németül, magyarul, francziául angolul; különben művelt.”

Furcsa kedvezmény. Egy nyugot-amerikai lap következő kedvezményt ígér új előfizetőinek: „Minden új előfizetőnknek kedvezményül első rangú gyászjelentéssel szolgálunk, ha ő netalán az előfizetési idő alatt mulnk ki az árnyékvilágból.”

Az é-amerikai egyesült államok állandó hadserege jelenleg 24,100 fehér, és 2494 néger katonából áll.

Kalifornia gabona-kereskedelme 1850-ben csak 17,000 bushel, 1860-ban már 5.900,000 b., végre 1872-ben csaknem 30 millió bushelre emelkedett, s mennyit az Unio egyetlen állama sem termel.

Anglia és Németország közt a kereskedelmi forgalom 1871-ben nagyobb, mint valaha volt, összesen 57.757,091 ft. str értéket képviselt.

Színzavar. Tanító s tanítvány kimennek sétálni a mezőre. „Látod — szól a tanító — az amott ké kbogyó.” — „Hiszen vörös!” — „Az, mert még zöld.”

Olaszországban 1872. jan. 1-től okt. 1-ig összesen 1633 gyilkosság, 1232 gyilk. kísérlet és 29,512 súlyos testi sértés történt. — 1872. jan. 1-én az állam különféle fegyvertételeiben 76,536 fogoly volt, kiknek tartása egy év alatt 20 milliót emészt fel az állam jövedelmeiből.

A japáni nyelvet, mint a japáni követ az egyesült államokban nyilatkozott, minthogy igen szegény, az angollal fogják helyettesíteni, s az anyanyelvet csak curiosumként tartják meg. Az ujonnan szervezett iskolák czélja e nagyszerű változás keresztüli vitele.

A tiltott gyümölcs édes. Törökországban Izzet bey Azizé hgnóval tartott menyegzőjén a mohamedán vendégek tizenhét-féle bort ittak. — És ezeknek a borivás meg van tiltva!

Párizs a karácson-ünnepek alatt 25 ezer drb. karácsonfat használt fel, melyek egy része nem közönséges fenyőkből, hanem cukraszok- és díszműtárukból készített fényűzési-czikkekből állt s ezek némelyike gyakran 20—25,000 frakba is került.

III. Napoleon ékszerrel már is az egész földtekén el vannak szorva. Közelebből Bombayban adták el azok egy részét. Azonban az ékszerárusok is nagyobb értéket és becsot kölcsönözendők ékszereiknek, azon szédelgést kezdtek főként Angliában, hogy az ex-császárának mondják azokat, s így természetesen gyakran jó vásárokat csinálnak velők.

Tűzes vőlegénypróba. Brasiáliában a tűzhangyák valóságos rémei sok helyen a lakó-ságnak, és csipésük borzasztó fájdalmat okoz. Az Amazon folyó mellett néhány indiánörzsnél a vőlegénynek sajátágos próbának kell alávetnie magát. T. i. csak akkor ismeretik el házasságkészesnek, ha a tűzhangyákkal telt zacskót karjára köt és a marás által okozott égető fájdalmat nyugodtan s mosolyogva tűri addig, míg hozzátartozói és barátjai lakmároznak.

Egy szekérgyáros Louisianában oly készüléket talált fel melyvel toben zárt szekereket szeszszel fűthetni; nyárban a készülékbe joget és sőt lehet tenni, mi a szekér belsejében kellemesen hűsíti a levegőt.

A németalföldi kormány 90,000 frtot adott a holland világkiállítási költségekre, s ad még többet is, ha szükséges, mivel minden kiadást, a szállítási — s biztosítási költségeken kívül, maga akar fedezni.

Összenőtt ikrek. Párisnak is van már egy pár összenőtt nőgermője. St. Thomas szigetéről jöttek anyjukkal, s úgy hasonlítanak egymáshoz, mint egyik tojás a másikhoz. Magasságuk 88 centimeter és 15 évesek. Anyjuk most London-

ban szándékszik őket mutogatni; közelebből az észak-amerikai egyesült államokban szerzett velük szép összegecskét.

Kellemetlenség. Egy csak francziául beszélő hölgyet vett nőül közelebből egy amerikai tábornok, ki csak az angol nyelvet érti, s így aligha nem lesznek kénytelenek egyidőre tolmácsot tartani.

Az am. egyesült államok az 1871-ik évben postakezelésre 21,915,421 dollárt adtak ki, a bevétel 26,658,192 dollárra ugott. A posta által használt utvonalak hossza 79,911 mérföld, a külföldre ment levelek stb száma 24,326,500, a postabér ezekért 1,871,257 dol ár volt.

A bukaresti kamara 130,000 frankot szavazott meg a román világkiállítási költségekre.

Nemzeti színház.

Csütörtökön, jan. 2-án: „Az erdő szépe” dráma 5. felv. Irtá Feuillet Octáv; ford. Feleki Miklós. Kerekded és összevágó előadás mellett, mindig élvezetes estét szerez e darab a közönségnek. Morel György-öt a becsületes munka önértetes emberét Egresi Á. jól személyesítette s különösen három utolsó jelenetében kitűnően játszott. Boér Emma k. a. a büszke Pálma méltán megérdemelte a közönség zajos tapsait, különösen sikerült a kereszt előtti találkozás Morelrel: a büszke visszautasítás, majd annak ellentéte a vashármorban élethűen voltak színezve. Szentgyörgyi (a gróf), Krasznai (Jób) és Halmi (marquis) jól betölték szerepüket, ellenben Fodoró (Lujza) játéka sokat rontott. A szép számmal megjelent közönség egyébiránt jól mulatott.

Közzgazdaság.

Brassó, decz. 1872.

„Itt apám, földmivelésből kis birtokos meg nem nem élhet tagosítás nélkül. Sokkal okosabb lesz, ha apám bészegődik bérésnek Veres Márton ő kegyelméhez. Kap szállást veteményes kerttel; s ha a maga házába lakik: szálláspénzt, ételt, ruházatot s szép pénz fizetést. Ha anyáman segíteni kíván, oda ha akar főzetni, kap élelmére elegendő gabonát, sőt, zsiradékot, főzeleket, fat fűtésre; kap egy köből ősz, egy köből tavaszi vetés alá földet, egy véka kender, s egy véka krumpli vetést. Az ezek vetése alá való földet, Veres uram meg is szánja, magot ad vetésre, s a földet haza hordatja. Kap még egy fejős tehénre téli és nyári tartást. Apámért a fő-adót is Veres Márton uram fogja fizetni. Anyám maradjon a házukban övegségre jutott Julis testvéremmel, Mária testvérem álljon bé szolgálni egy vagy más helybeli birtokoshoz, kap élelmet, jó pénz fizetést, és illő ruházatot. Julis legyen nyári munkás — napszámos — kap élelmet, s nyári nap bérbe többet, mint Mária egész évi szolgálata után. A kenderesbe lévő földünkbe vessen apám kendert anyámnak; ezt megműveli anyám Julissal. Tébe fonjanak, szőjenek, a feleslegest adják el. Tenyészszemek majorságot; ebből is adják el a feleslegest. Belső telkünkön természetesen veteményt. A mikéves marhája van most japánnak, adja el. A pénzt tegye takarékpénztárba; ennek kamatját fordítsa anyám szükségéi fedezésére. Egy tehenet és egy kocszát tarcsón meg apám, anyám és Julisnak. Ezeket Veres uram kitelelteti; nyárban elgondozza anyám Julissal. A tejet elhasználják, a borjut eladják. A kocza, mivel közös csordába jár két versen fog malacozni a téli szaporodásból kettőt meghizlal anyám Julis segítségével; a többit, a nyári szaporodással együtt hat hetős korában eladják. Szántóföldjeit és kaszálóit adja apám haszonbérbe pénzért, vagy bizonyos gabona mennyiség évenkénti beszolgáltatása mellett több évekre, oly kikötés mellett, hogy minden darabocská szántót legalább 6 év alatt egyszer megtrágyáztassanak. Ha ezen tanácsom apám elfogadja, bizonyos lehet benne, hogy mind magán, mind édes anyámon valamint Julis és Mária testvéreimen is nagyot fog segíteni, s mindannyian jobblétben fognak részesülni. Majd ha a tagosítás megszűnik — minek meg kell születni — meg mondom mit teygen. Én reggel indulok vissza a „Mezőségre.”

Fiam elutazott. Hosszas fontolgatás után abban állapodtam meg feleségemmel együtt, hogy fiam tanácsát nem követhetem; mivel ekkor nemcsak szegény házamra, de az egész családra gyalázatot hoznék.

Ugyanis komám, csak mondja meg jó lélekkel! tehetem én azt, hogy Veres Márton uramhaz beálljak bérésnek! Hiszen a Veres familia nem külföld az én familiám! Hogy Veress Márton uramnak több földje van mint nekem, azt elismerem, de ő is csak oly szabad székely, mint én.

Közelebbi követeléseztől ő is csak egy szavazatot adott mint én. Ha hozzá beálljak bérésnek, az én familiám a faluból is elűzet. Azt se fogadhatom el, hogy Mária leányom adjam be szolgálnak egyik vagy másik nagyobb birtokoshoz.

Ez volna még szép! hogy egy szabad székely földbirtokos leánya legyen szolgálója egy más szabad székelynek. Soha se venné el Mária egy szabad székely fia se. Erre már Maris se állana rá, inkább reá állana, hogy Brassóba menjen szolgálnak. Leginkább boszantott fiamnak azon uézete, hogy övegségre ma adt leányom Julis legyen napszámos. Hogy szegény ember vagy k nem tagadom, de minden szegénységem mellett felneveltem gyermekeim. Napsámra egyike jár, még azon fiam se, ki most azt tanácsolja, hogy Julis testvére legyen napszámos.

Ha ezen fiamat nem az udvarhelyi collegiumba, hanem napsámra jártatnám volna, most nem titulálnák tekintetes urnak.

Én tehát komám: bérés nem leszek, Mária szolgálnak nem adom, Julist napsámra nem jártatom, marháimat el nem adom, de földemet so haszonbérbe. Szegény ember, de szabad székely földbirtokos, marhatulajdonos voltam eddig is.

Tekintetes ur lenni nem akarok, de bérés se. Maradok ezután is szabad székely, földbir., marhatulajdonos. Legyenek bérések és csavargók, jövevények; de én, addig — míg helységünkben belsöm és külsöm lesz, s míg szabad ember lehetek, bérés nem leszek. Szántok, vetek a magaméba, ha isten munkám után se ad áldást: arról nem tehetek. F. J.

Kolozsvári piac. Egy pár szép ökör 420 ft. Egy pár közepes ökör 320 ft. Egy pár szép tehén 220 ft. Egy pár közepes tehén 190 ft. Marhaus fontja 20 kr. Borjúhus fontja 18 kr. Egy pár szép disznó 220 ft. Egy p. közepes 160 ft. Egy pár süldőmalacz 60 ft. Disznóhus fontja 26 kr. Szalonna, nyers mázsája 35 ft. Szalonna, száraz mázs. 48 ft. Szalonna füstölt fontja 48 kr. Fagygyu mázsája 24 ft. Zsir. köz. kupája 1 ft. Zsir, h-jzsir kup. 1 ft 10 kr. Ludzsir kup. 1 ft 40 kr. Széna, szekere 15 ft. Szalma, szekere 11 ft. Fa, száraz hosszú öle 26 ft. Fa, száraz rövid öle 12 ft. Nyersfa szekere 6 ft. Egy pár pulyka 4 ft. Egy pár liba 2 ft 80 kr. Egy p. kappan 1 ft 40 kr. Egy p. csirke 50 kr. Tojás 4 db 10 kr. Deszka párja 1 ft — kr. Zsindely ezre 4 ft. 60 kr.

Felelős szerkesztő Sándor János.

Nyiltér.

Ajánlkozás.

Egy nyugdíj zott katonatiszt, a ki számos évig különböző társaságokban, s díjazottan franczi, angol, magyar és német nyelveket, óhajtt egy előkelő családhoz jutni, vagy mint novell, vagy mint nyelvmester, helyben vagy vidéken. Leveleket elfogad a szerkesztőség K. L. B. betűk alatt.

Nyiltér.

Fogorvosi műterem. A t. cz. közönségnek kedves szolgálatot vélünk tenni, midőn tudatjuk, hogy fogorvos Reiss Nándor bécsi szaktudományi körutjából körünkbe ismét visszaérkezett, fogorvosi műtermet állított fel a monostor-utca 177 számú ház első emeletén, mely által városunkban egy e téren eddig csaknem nélkülözött hiányt pótol. Ajánljuk őt, mint e szakmában különösen képzett embert az illetők szíves figyelmébe.

Nyiltér.

Fogorvosi jelentés.

Van szerencsém Önnek teljes tisztelettel jelenteni, hogy a számos látogatás folytán, a melyben többszöri itt le em alkalmával részesültem, elhatározám végleg Kolozsvárt megtelepedni.

Huzamosb tartózkodásom Bécsben, a művészet és tudomány érdekében tett utazásaim a bel-és külföldön képezzé tesznek megfélelhetni minden kíváncsiaknak, a melyet a t. cz. segélykeresők tölem igényelnek.

Műfogakat és egész fogsorokat a legújabb amerikai módszer szerint, arany- és vulkanitban, kapocs nélkül, czélszerűen, természetesen és fájdalom nélkül teendek be, a nélkül, hogy a gyökereket eltávolítsam: és mindenféle fogműtétet u. m. foghuzást, plombírozást, arannyal vagy más tömennyel, fogtisztítást és reszelést stb kimélettel eszközök s fogfájást gyorsan és örökre gyógyítok. Idegenek 1 forint egy óra alatt, egész fogsort egy nap alatt kapnak.

A legújabb készülékekkel és műszerekkel legjobban ellátott műtermem van a Tivoliiban a főúton a Schütz-féle házban.

Rendelési idő délelőtt 9-től 12-ig, délután 2-től 5 óráig.

Kívánságra minden fogműtétet a t. cz. fogházban szenvedők lakásán teljesítek. Tanácskozás minden-kivel ingyen.

Tisztelettel: Perl, fogorvos.

